

WHILE WE ARE BOTH INSOMNIO

8 september 2018 - 12:30

Hertz:

confluence/divergence (20013-15, 27'00)

Componist **Sebastian Hilli** (FIN 1990) Genomineerd Gaudeamus Award 2018

Intaglio (2016, 12'00)

Componist **Eun-Ji Anna Lee** (KOR 1982)

While we are both (2017, 15'00)

Componist **Lawrence Dunn** (GBR 1991) Genomineerd Gaudeamus Award 2018

For Violectra (2018, 12'00)

Componist **Stylianos Dimou** (GRC 1988)

Op. K.F. Hein Foyer

**For Flute or Piano or Mandolin or Percussion or Bassoon or Guitar or
Violin or Harp or Clarinet or..... (2017, 5'30)**

in opdracht van Gaudeamus

Componist **Bart de Vrees** (NLD 1974)

Insomnio

Ulrich Pöhl - dirigent

Jana Machalett - fluit

Ainhoa Miranda - klarinet

Sabien Canton - harp and keyboard

Enric Monfort - percussion and keyboard

Charles Watt - cello

Laura Sandee - piano and keyboard

Pascal Meyer - keyboard, celesta, orgel

Petri Kumela - gitaar (solo in confluence/divergence)

Natasha Young - sopraan (solo in While we are both)

Mieko Kanno - elektrische viool (solo For Violectra)

i.s.m.

Gaudeamus Agenda

11 oktober 2018 | TivoliVredenburg | **Club Fluxus: Jesse Passenier & the Fluid Orchestra**

1 november 2018 | TivoliVredenburg | **Club Fluxus: Diamanda Dramm - Violin Spaces**

8, 9, 10 en 11 november 2018 | diverse locaties | **Gaudeamus @Le Guess Who?**

22 november 2018 | Kunstruimte KuuB | **KuuB Concert: Martin van Hees - gitaar solo**

29 november 2018 | Orgelpark Amsterdam | **Gaudeamus & Unsounds - vinyl presentaties**

6 december 2018 | TivoliVredenburg | **Club Fluxus: Kluster5 - Dutch Focus**

confluence/divergence

In het gitaarconcert *confluence/divergence* grijpt de Finse componist Sebastian Hilli terug op de klassieke vorm van het concerto. Hij hanteert zowel de driedelige vorm—een snel deel gevolgd door een langzaam en rustiger deel, met als sluitstuk een vrolijker en springerig deel—als dat hij de achterliggende etymologie gebruikt. Concerto, dat wortels heeft in het Latijnse 'com' voor samen en 'certare,' dat wedijveren of disputeren betekent. Een muziekstuk dus, waarin de solist tegelijkertijd samenwerkt met het ensemble als een eigen, de naam zegt het al, solistische rol inneemt. Het is een constante wisselwerking tussen die twee polen. Die dubbelzinnigheid ligt ook in Hilli's titel: samenvloeien en uiteenlopen. Zo schrijft hij zelf: "Dramaturgische spanning, instrumentatie, textuur en oppervlakte, gebaren en klankkleuren zijn bovenal gebaseerd op de ontwikkeling van het uiteenlopen en samenvloeien.

Naast de gitaar als solo-instrument gebruikt Hilli een onconventioneel en klein ensemble van fluit, slagwerk, harp en cello. "Ik vond het fascinerend om deze klankwereld te hebben en toch binnen de klassieke vorm te werken. Vorm is zeer belangrijk voor het compositieproces. Het materiaal dat ik gebruik is erg abstract, de vorm zorgt voor een bepaalde stroom en intensiteit die de luisteraar in contact stelt met het materiaal en de verschijning van de muziek. De vorm is herkenbaar waardoor je meer nadruk op complex materiaal kan leggen zonder te verdwalen."

In the guitar concerto entitled confluence/divergence Finnish composer Sebastian Hilli falls back on the classical form of the concerto. As well as adopting the three-movement form—a fast movement followed by a slow and more tranquil one, finishing off with a cheerful and bouncy final movement—he also applies the associated etymology. 'Concerto', which has its roots in the Latin 'com' for together and 'certare' meaning vying or disputing. In other words a piece of music in which the soloist simultaneously collaborates with the ensemble and plays a solo role of his own, as Hilli's title would imply. It is a constant interaction between these two poles. This ambiguity is also reflected in Hilli's choice of title. In his own words: "Dramaturgical tension, instrumentation, textural surfaces, gestures and sound colours are based primarily on the development of confluence and divergence."

Alongside the guitar as solo instrument, Hilli uses a small and unconventional ensemble made up of flute, percussion, harp and cello. "I found it fascinating to have this untypical sound world and yet to work within the classical form. Form is a very important part of the composing process. The material I use is really abstract; the form provides a kind of flow and intensity that puts the listener in contact with the material and the appearance of the music. The form is recognizable, which means you can concentrate more on the complex material without getting lost."

Intaglio

Met *Intaglio* brak de Zuid-Koreaanse componist Eun-Ji Anna Lee in 2016 door op de Wittener Tagen für neue Kammermusik. Voor haar zijn klanken lichamelijke wezens die ademen en leven in gevormde tijd. Ze schreef het stuk voor Trio Catch, dat bestaat uit een

klarinet, cello en piano. Johannes Brahms componeerde voor deze bezetting één stuk en Ludwig van Beethoven twee maar een hele gebruikelijke bezetting is het niet. Eun-Ji Anna Lee maakt het, net als haar leraar Wolfgang Rihm in *Chiffre IV*, nog een tikkeltje ongebruikelijker door de klarinet voor de basklarinet te vervangen.

Dat levert een voornamelijk donkere klankwereld op die zich hoofdzakelijk in het lagere register afspeelt. Ook de piano begint in de diepte door op de snaren te spelen met een ingedrukt pedaal. Wanneer de basklarinet en de cello de hoogte in klimmen is het effect des te ijler, een soort gestes die opstijgen en snel weer vervliegen. Met de titel *Intaglio* verwijst Eun-Ji Anna Lee naar de beeldhouwkunst. Het is het graveren in harde materialen, zoals bij zegelringen of edelstenen, waarbij de afbeelding als diepdruk in het materiaal wordt gesneden. Gelijksortig peurt Eun-Ji Anna Lee haar klankwereld uit om muzikale beelden op te wekken.

South Korean composer Eun-Ji Anna Lee's big breakthrough came in 2016 when her work Intaglio was performed at the Wittener Tagen für neue Kammermusik. For her, sounds are physical beings that breathe and live in 'formed' time. She wrote the piece for Trio Catch, which consists of clarinet, cello and piano. Johannes Brahms composed one piece for this line-up and Ludwig van Beethoven two, but a very common line-up it is not. Just as her teacher Wolfgang Rihm did in Chiffre IV, Eun-Ji Anna Lee makes it even a bit more uncommon by replacing the clarinet with a bass clarinet.

This results in a predominantly dark soundscape which in the main inhabits the lower register. The piano also begins in the low range, with the strings being played with the pedal held down. When the bass clarinet and cello climb up into the higher range, the effect is even more rarefied – like a couple of gestures which rise up and quickly evaporate. With the title Intaglio Eun-Ji Anna Lee is referring to sculpture. It means engraving in hard materials, such as signet rings or gemstones, where the design is cut into the material as in gravure printing (intaglio.) In a similar way Eun-Ji Anna Lee roots around in her soundscape in order to evoke musical images.

While we are both

Toen sopraan Juliet Fraser, van vocaalensemble Exaudi, de muziekafdeling van de universiteit van Huddersfield bezocht, had Lawrence Dunn de kans om een stuk voor haar te schrijven. "Ik wilde een tekst gebruiken," vertelt hij. "Ik werkte samen met dichter Caitlín Doherty. Zij schreef een nieuwe tekst speciaal voor dit stuk. Op een bepaalde manier vat die tekst heel goed de onrustige tijd eind 2016."

While we are both klinkt als een droom waar eerder een indruk van achterblijft dan een kraakhelder beeld. Het heeft iets afstandelijks, alsof het daadwerkelijk veraf ligt. Dunns klankwereld is een microtonale. Of rein gestemd liever. Dat is een andere stemming dan de gelijkzwevende die over het algemeen wordt gebruikt in de Westerse muziek. Daar is ieder interval, op de piano bijvoorbeeld, consistent maar 'irrationeel' gestemd, waardoor het octaaf in twaalf gelijke stappen is opgedeeld. Rein gestemde intervallen zijn daarentegen gebaseerd op simpele natuurlijke ratio's en klinken scherper of zachter dan normaal. Dat geeft een unieke en ongebruikelijke kleur. "Maar eigenlijk interesseer ik mij niet heel erg voor de perfectie en de pracht van de intervallen," zegt Dunn. "De ratio's zijn een

vertrekpunt. Het is belangrijk voor mij dat ze een beetje disharmonisch zijn, gebroken, alsof ze verslijten aan de randen." Daardoor beginnen de intervallen toch te zweven. Maar niet gelijk, eerder alsof ze hun eigen weg zoeken en afdrijven van de harmonie.

This piece was composed for soprano Juliet Fraser, and premiered in Huddersfield. The text was written especially for this piece by poet Caitlin Doherty.

Doherty's text is concerned with the limits of knowing and communicating with others. The possibilities, and impossibilities, of commitment to other persons; how others move away. "Caitlin and I had talked together about melancholy and mourning, sleep and waking. It's not a sentimental lyric; the text has a certain calmness, in its acceptance that there is only a certain amount of communication that we are capable of."

While we are both leaves more of a distant impression than a crystal clear picture. Dunn's sound world also makes use of just intonation. Here, the octave is unevenly divided, with intervals based on numerical ratios, each creating unusual colors. "I'm not interested in just intervals as embodiments of perfection or purity," says Dunn. "Tuning is probably more of a starting point. In this case, the tuning is constantly fluctuating and drifting internally, the intervals never exactly the same size, though the drift is never quite explicit enough to be directly noticed. I was after something never-quite-graspable. Indeed, at some times pitches float away completely."

for Violectra

De Griekse componist Stylianos Dimou deed Utrecht al eerder aan. In 2015 was hij genomineerd voor de Gaudeamus Award met zijn werk *Quando l'anima è SatuRa: meaningless meandering for [Anit]* (2014). Zijn muziek draait zowel om het grote gebaar als om uiterste precisie. "Dat is net als in de natuur," zegt hij in het componistenportret van 2015. "Je kijkt naar iets, de zee of een bos bijvoorbeeld, en krijgt een eerste indruk. Maar als je dichterbij komt en inzoomt en verder inzoomt zie je een verbijsterende wereld vol kleuren en vormen."

Voor Dimou is het detail onderdeel van de grotere vorm, ze hangen ontegenzeggelijk met elkaar samen. De grotere vorm ontstaat bij Dimou intuïtief. Hij begint met het tekenen van golven, lijnen en bewegingen. Als een soort rivier ontwikkelt het materiaal zichzelf. Alsof zijn hand al schrijvend en tekenend wordt voortgestuwd door de muziek. Zo vormt hij lijnen, beelden en bewegingen die de grote vorm uitmaken. Dat noemt hij 'instant sculpting.' Als een miniaturist werkt hij de grotere vorm in detail uit.

Het stuk *for Violectra* schreef Dimou speciaal voor Insomnio-violist Mieko Kanno en draagt dezelfde titel als haar elektrische viool, een viersnarige Del Gesu-model. Het vertrekpunt van Dimou is een fragiele aanslag en een glijdende instabiliteit. Hij combineert ijle percussieve tikken met glijdende glissandi en metalig gestuiter. De violist speelt met metalen vingerdopjes op de linkerhand.

Gedurende het stuk groeit langzaam het gebruik van de glijdende gebaren. Dat is de grotere vorm die Dimou projecteert. Door de aanraking van de vingerdoppen met de snaren ontstaat daaronder een metalige klankwereld van subtiele korrelige tikjes. Daaromheen trekt Dimou, met behulp van live-elektronica en vier luidsprekers, een virtuele

quadrafonische ruimte op. "Dat is een soort 'lijm'," zegt hij, 'die de instrumentale gebaren omringt en ze transformeert in een robuuste, dikke en dichte constructie." Tegelijkertijd speelt hij met de locatie van de viool in de vier speakers: "de elektrische viool komt uit een onverwachte hoek en wordt vermengd met de elektronica. Dat desoriënterend het publiek."

Greek composer Stylianos Dimou has visited Utrecht previously. In 2015 he was nominated for the Gaudeamus Award with his work Quando l'anima è SatuRa: meaningless meandering for [Anit] (2014). His music involves both the grand gesture and the utmost precision. "This is the same as in nature," he says in his 2015 composer's portrait. "You look at something, the sea or a forest, for instance, and get a first impression. But as you come closer and zoom in, and zoom in still more, you see a bewildering world of colours and forms."

For Dimou, detail is part and parcel of the broader design – they are undeniably linked with each other. With Dimou the broader design comes into being intuitively. He begins by drawing waves, lines and movements. The material grows and develops like a kind of river. As if his hand, as it writes and draws, is propelled forward by the music. In this way he forms lines, images and movements which constitute the big picture. He calls this 'instant sculpting.' Like a miniaturist he then works out the broader design in more detail.

Dimou composed for Violectra especially for Insomnio violinist Mieko Kanno, and it bears the same title as her electric violin, a four-string Del Gesu model. Dimou's starting point is a percussive fragility and sliding instability. He combines percussive attacks with slithering glissandi and metallic bounces. The violinist performs with metal thimbles on her left hand.

In the course of the piece the use of the sliding gestures gradually increases. This is the broader design projected by Dimou. The interaction of the thimbles with the strings results in a metallic sound world of subtle granular attacks. Around this, Dimou constructs a virtual quadrophonic space by means of live electronics and four loudspeakers. "This is a kind of 'glue'", he explains, "which surrounds the instrumental gestures and transforms them into a robust, thick and dense construction." At the same time he plays with the location of the violin in the four speakers: "The electric violin comes from an unexpected direction and is blended with the generated electronics. This disorients the audience."

For Flute or Piano or Mandolin or Percussion or Bassoon or Guitar or Violin or Harp or Clarinet or.....

Het stuk *For Flute or Piano or Mandolin or Percussion or Bassoon or Guitar or Violin or Harp or Clarinet or.....* heeft een haast oneindige titel. Uit noodzaak eindigt de titel met puntjes, maar in feite kan elk instrument ter wereld er aan worden toegevoegd. Bart de Vrees schreef het stuk voor de solistenserie van Insomnio. Elk gewenst instrument uit het ensemble kan het stuk spelen, in combinatie met video.

De Vrees verwerkt vaker video in zijn composities, die hij op zijn Youtubekanaal plaatst. In *Trakl (lied mit einer nicht anwesenden sängerin)* (2017) bijvoorbeeld, voor twee

gitaren als slagwerkinstrument, niet-aanwezige zangeres en video. In zijn werk dient het beeld niet alleen als videoclip, maar bovenal als aanvulling op het muzikale narratief van de instrumentalisten. Zo komt in de video van *Trakl* een tekst voorbij over de biografie van de Oostenrijkse dichter George Trakl. Een soort uitleg als in stomme films, door het gebrek aan gesproken dialoog. Op een ander moment onderbreekt gitaarheld Yngwie Malmsteen het spel van de slagwerkers met een glissando.

Video biedt De Vrees de mogelijkheid om iets te vertellen dat buiten de absolute muziek staat. Tegelijkertijd is het een klinkende toevoeging op de noten van de musici. Zo gaat hij ook te werk in *For Flute or Piano or Mandolin or Percussion or Bassoon or Guitar or Violin or Harp or Clarinet or.....*. Met het verschil dat hier een meer rechtlijnig verhaal is te zien. Het stuk is onderverdeeld in verschillende hoofdstukken, genoteerd in een boek op het beeld. Verschillende personages bevolken de video, Alfred Jarry's patafysische roman *Doctor Faustroll* niet onwaardig, van vingers en een varkentje tot bloemen, een hondje, een geweer, een speeldoosje en zo nog wat wonderlijke figuren. Ritmisch volgen ze de muziek en bewegen door een tuin, een onderwaterwereld en over een trap. Het precieze verhaal? Dat voor de kijker-luisteraar zelf.

Waar de titel overigens suggereert dat het of een fluit of een piano of een willekeurig ander instrument moet zijn is een oneindige combinatie ook mogelijk. Vanavond speelt het voltallige ensemble van *Insomnio* het stuk. De enige constanten zijn de noten en de video.

The piece For Flute or Piano or Mandolin or Percussion or Bassoon or Guitar or Violin or Harp or Clarinet or..... has an almost unending title. By necessity it ends with an ellipsis, but in fact any instrument in the world could be added to the list. Bart de Vrees wrote the work for Insomnio's Soloists series. Any chosen instrument from the ensemble can play the piece, in combination with video.

De Vrees often incorporates video in his compositions, which he posts on his YouTube channel. In Trakl (lied mit einer nicht anwesenden sängerin) (2017) for instance, for two guitars as percussion instruments, an absent female singer and video. In his work the image does not only serve as a videoclip, but as a means of supplementing the instrumentalists' musical narrative. The video in Trakl, for instance, contains a text about the biography of the Austrian poet George Trakl: a kind of explanation such as in silent films, given the lack of spoken dialogue. Elsewhere in the piece guitar hero Yngwie Malmsteen interrupts the percussionists with a glissando.

Video offers De Vrees the opportunity of recounting something which exists outside absolute music. At the same time it is an audible addition to what the musicians are playing. This is also how he tackles For Flute or Piano or Mandolin or Percussion or Bassoon or Guitar or Violin or Harp or Clarinet or.....with the difference that in this case the story is more straightforward. The piece is divided into different chapters. The video is inhabited by various characters which could have appeared in Alfred Jarry's pataphysical novel Doctor Faustroll, from fingers and a piglet to flowers, a little dog, a rifle, a musical box and several other curious figures. They follow the music in rhythm and move through a garden and an underwater world, and up a staircase. Exactly what the story is about? That is up to the spectators/listeners to decide for themselves.

Incidentally, whilst the title suggests that the piece is meant for a single flute or piano or other random instrument, an infinite combination is also possible. This evening the piece will be played by the entire Insomnio ensemble. The only constants are the notes and the video.

Tekst: Jan Nieuwenhuis
Vertaling: Robert Coupe